

VÄLIRAPORTTI / LIITE MAKSATUSHAKEMUKSEEN VASEKIN TOTEUTTAMASTA VAASANSEUDUN KOKO:N TOIMINNASTA VUONNA 2011 (31.12.2011 SAAKKA, TOIMINTA JATKUU VIELÄ KEVÄÄLLÄ 2012 SÄÄSTYNEIDEN VAROJEN TURVIN)

A. Ohjelman johtaminen, koordinointi ja viestintä

Vaasanseudun Kehitys Oy VASEK vastaa seudun KOKO:sta ja johtaa ohjelman toteutusta. Vaasan seudun KOKO koostuu alkuperäisen ohjelmakauden suunnitelman mukaisesti peräti 13:sta toimenpidekokonaisuudesta, mikä asettaa varsin kovat vaatimukset ohjelman koordinoinnille. VASEK toteuttaa osan toimenpidekokonaisuuksista ja lisäksi on ns. yhteishankkeita sekä erillisrahoitettuja (mm. EAKR) KOKOn puitteissa valmisteltuja kehittämiskokonaisuuksia muiden tahojen kanssa.

Keskeisiä tehtäviä hallinnossa ovat toimenpiteiden organisointi, valtion rahoitusosuuden hakeminen ja maksatusten hakeminen, yhteishankkeiden järjestelyt, erillishankkeiden ohjausryhmätyöskentely, toimijoiden ohjeistus ja raportoinnin järjestäminen, taloushallinnon organisointi ja jatkuva seuranta sekä ohjelmaan ja sen yksittäisiin toimenpidekokonaisuuksiin liittyvän viestinnän toteuttaminen. Vaasan seudun kaksikielisyys asettaa osaltaan lisävaatimuksia hallinnolle ja viestinnälle.

Ohjelmatyötä käsitellään ohjausryhmässä, jossa ovat edustettuina VASEKin hallitus (alueen kunnat, teollisuus, pk-sektori/ Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät, tiede- ja ammattikorkeakoulut) sekä asiantuntijatahoina Pohjanmaan liitto, Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjanmaan kauppakamari ja Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät. Ohjausryhmä kokoontui vuoden 2011 aikana kolme kertaa (25.2., 8.9. ja 24.11.). Viralliset ohjelman toteutusta koskevat päätökset vahvistetaan VASEKin hallituksen toimesta. KOKO:n hallinnossa toimitaan tiiviissä yhteistyössä Pohjanmaan liiton sekä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa ohjeistusten mukaisesti. Valtion rahoitusosuutta haetaan Pohjanmaan liitolta, joka tekee oman toimeenpanopäätöksen VASEKin toteuttamalle kokonaisuudelle sekä erilliset toimeenpanopäätökset yhteishankkeista niiden koordinaattoreille. Samoin käytännöin menetellään valtion rahoitusosuuteen liittyvien maksatushakemusten ja raporttien osalta. Osa KOKOn alkuperäisistä toimenpidekokonaisuuksista on muunnettu erillisrahoitetuiksi (EAKR, maaseutuohjelma) hankkeiksi rahoitusteknisistä syistä, niiden hallinnointi on toteutettu vuoden 2010 jälkeen lähinnä päärahoituslähteen mukaisella menettelyllä.

Kaikkien toimenpidekokonaisuuksien puitteissa nimetään työryhmiä operatiivisen toiminnan organisointia ja toteutusta varten. Ohjelmaa johtaa osa-aikainen ohjelmakoordinaattori (VASEKin kehitysjohtaja), jolla on tukena yhtiön toimitusjohtajan lisäksi mm. viestinnästä vastaava yhtiön henkilökuntaa. Viestintää on toteutettu sekä ohjelmasta kokonaisuutena että yksittäisten toimenpidekokonaisuuksien ja hankkeiden puitteissa. Viestintäkanavina ovat olleet mm. verkkoviestintä (KOKO info VASEKin sivustolla, KOKO tietopankki, sähköpostiryhmät, kehittämiskokonaisuuksiin liittyvät portaalit ja sivustot, jne.), esitteiden laadinta ohjelmakokonaisuudesta ja soveltuvin osin eri toimenpiteistä, mediatiedotteet/ lehdistötilaisuudet ja ilmoittaminen alueen päälehdissä.

Loppuvuonna 2011 ylimääräistä hallinnollista työtä aiheutti valtion käynnistämä maakunnan kehittämisrahan ja siihen kytkeytyvän KOKOn rahoitusleikkaus. Syksyn aikana tehtiin alueilla laajassa yhteistyössä edunvalvontatyötä jatkorahoituksen eteen, mutta lopputuloksena oli kuitenkin 15.12.2011 vahvistettu päätös KOKOn lakkauttamisesta kesken ohjelmakauden. Tähän ratkaisuun varauduttiin loppusyksyn aikana valmistelemalla keskeisten kehittämiskokonaisuuksien toteutukselle uudet rahoitusjärjestelyt (vrt. seutuyhteistyön kehittäminen, B.12.).

B. Ohjelman varsinaiset toimenpidekokonaisuudet

B.1. Vaasan seudun energiaklusterin paikallinen kehittämiskumppanuus ja viestinnän tehostaminen (yhteishanke, vastuorganisaatiot Oy Teknologiakeskus Merinova Ab ja VASEK Oy)

Tämä KOKOn yhteishanke raportoidaan erikseen omana toimenpidekokonaisuutena!

B.2. Metallialan kehittäminen (VASEK Oy on erillisrahoitetun hankkeen yksi osapuoli)

Metallialan kehittämisen kärkihankkeena toimi vuoden 2010 loppuun Vaasan seudun aluekeskusohjelmassa valmisteltu Pohjanmaan metalliklusterihanke Ostrobothnia Metal. Vaasan seudun KOKO-ohjelmaehdotuksen mukaisesti metalliala oli tarkoitus sisällyttää KOKO:n piiriin vuodesta 2011 lukien, mutta käytettävissä olevan KOKO-rahoituksen rajallisuudesta johtuen metallialan osalta valmisteltiin laaja erillisrahoitteinen kahdeksan osapuolen yhteishanke Finnmet Partners. Hanke rahoitetaan Pohjanmaan liiton kautta EAKR-varoin, kokonaisbudjetti vuosina 2011-2013 on 473.675€. Hanke raportoidaan EAKR-rahoitteisena toimenpiteenä.

B.3. Logistiikka ja infrastruktuuri (vastuorganisaatio VASEK Oy)

Logistiikka ja infrastruktuuri -kokonaisuuden kehittämistä jatkettiin aiemmin luodun suunnitelman ja strategian pohjalta. Työtä tehtiin KOKOn lisäksi kahden EAKR-rahoitteen hankkeen, Logistic Solutions ja Vaasa Airport Logistic Center, resursseilla. Työn tavoitteena on vahvistaa seudun logistiikkakokonaisuutta, joka perustuu kolmeen strategiseen tukijalkaan: Vaasan satama, Vaasan lentokenttä sekä seudun uusi logistiikka-alue. KOKO on muodostanut logistiikan kehittämiseksi perusresurssin, ja hankkeita on käytetty ensisijaisesti ostopalveluihin.

Vaasan lentokentän läheisyyteen suunniteltu uusi logistiikka-alue on yksi seudun lähivuosien merkittävimmistä hankkeista. Kokonaisuudessaan n. 400 ha käsittävä alue lähtee rakentumaan ensimmäisessä vaiheessa seudun maantiekuljetusoperaattoreille suunnitellusta alueesta. Pitkällä aikavälillä alueelle tulee keskittymään seudun maaliikennelogistiikka, ja erinomaisen sijainnin myötä mahdollisuus yhdistää eri kuljetusmuotoja. KOKO-ohjelman ja Logistic Solutions -hankkeen kautta VASEKin henkilöresurssi on toiminut suunnitteluhankkeen projektipäällikkönä, jonka lisäksi aluetta koskien teetettiin vuoden aikana mm. raideterminaali- ja hulevesisuunnitelma sekä yhtiömuotoselvitys. Kokonaisuuden käsittävä osayleiskaava ja ensimmäisen vaiheen asemakaava vahvistetaan aikataulun mukaan vuoden 2012 alussa. Ensimmäisen vaiheen investointipanokset seudulta ovat reilut 4 M€. Osana kokonaisuutta VASEK osallistui myös RahtiverkkoSuomi-hankkeeseen, jonka tavoitteena on raidetavaraliikenteen kehittäminen koko Suomen tasolla, huomioiden myös ulkomaan yhteydet.

Vaasan sataman kehittämistä on jatkettu aiemmin luodun strategian pohjalta. Työtä on tehty tiiviissä yhteistyössä seudun teollisuuden, huolitsijoiden ja kuljetusyritysten kanssa. Sataman kehittäminen nostettiin aiemmin seudun elinkeinoelämän tarpeissa korkealle prioriteetille, johon myös Vaasan kaupunki on reagoinut merkittäväillä panostuksilla. Esim. Vaskiluodon sillan vahvistustyöt aloitettiin vuoden 2011 aikana. Siltaurakan kustannukset ovat kokonaisuudessaan 3,5 M€. Lisäksi sataman infraa vahvistettiin uudella roro-rampilla (0,4 M€). Ensi vuonna sataman suunnitelmiin kuuluu uuden satamanosturin hankinta, johon on varattu 3,5 M€, sekä varastointialue, jonka kustannusarvio on 0,7 M€. Vuoteen 2016 mennessä satamaan aiotaan investoida yli 15 M€. Merenkurkun liikenteen kehittämistoimia jatkettiin mm. Merenkurkun neuvoston hallinnoiman Nordic Logistic Corridor -hankkeen kautta, joka tähtää ensisijaisesti itä-länsi -suuntaisten kansainvälisten kuljetusten kehittämiseen.

Vaasa Airport Park Logistic Center -hanketta jatkettiin vuoden 2011 loppuun. Hankkeen pääpaino on ollut henkilöliikenteen kehittämisessä, missä myös saavutettiin merkittäviä tuloksia. Vuoden aikana avattiin uusi suora yhteys Tallinnaan, ja julkistettiin ensi vuoden aikana toteutuvia lisäyksiä Tukholmaan sekä uusi yhteys Kööpenhaminaan. Lentologistiikka-alueen toteuttamistyötä on jatkanut Vaasa Parks, jolla on valmius aloittaa alueen rakennustyöt vuoden 2012 alkupuolella. Alueen

investointikustannukset ovat kokonaisuudessaan n. 10 M€. Edellä mainittujen lisäksi myös Vaasan lentoaseman matkustajaterminaalin muutostöihin varmistui vuoden aikana rahoitus.

Toiminnan vakiinnuttanut erikoiskuljetusryhmän työ painottui sataman kehittämiseen liittyviin toimenpiteisiin. Ryhmän tavoitteena on lisätä vuoropuhelua kaupungin, teollisuuden ja operaattoreiden välillä erikoiskuljetuksiin liittyen; parantaa seudun erikoiskuljetuskulttuuria. Siihen on kutsuttu erikoiskuljetuksia tuottavan teollisuuden ja Vaasan kaupungin lisäksi logistiikkaoperaattoreita sekä ELY-keskuksen edustus.

Osana logistiikkakokonaisuutta VASEK on mukana myös KOKO-ohjelman MAL-verkostossa (maankäyttö, asuminen, liikenne). Toiminnan painopisteenä maankäytön suunnittelu ja kaavoitus ja sen vuoksi alueella on sovittu vetovastuun siirtämisestä Pohjanmaan liitolle. Työssä ovat nyt aktiivisesti mukana seudun kunnat ja VASEK vastaa osaltaan myös alueen vuotuisesta verkostomaksusta.

B.4. Vaasan tekniikan kampus osana Vaasan tiedepuistoa

(KOKOn erillishanke, vastuorganisaatiot Vaasan yliopisto, Vaasan ammattikorkeakoulu Oy, Yrkeshögskolan Novia ja VASEK Oy)

Tekniikan kampuksen kehittämiskokonaisuus valmisteltiin alun perin osaksi Vaasanseudun KOKO:a, mutta käytettävissä olevan KOKO-rahoituksen rajallisuudesta johtuen toiminta muunnettiin Pohjanmaan liiton kautta haetuksi EAKR-rahoitteiseksi kehittämishankkeeksi. Projektin tavoitteena on vahvistaa tekniikan alan koulutusta, lisätä koulutuksen ja tutkimuksen aluevaikutavuutta kehittämällä systemaattisesti yritysyhteistyötä, parantaa tekniikan alan opiskelijavetovoimaa ja kampusalueen tekniikan tutkimus- ja koulutusresurssien uudelleenorganisointia. Hankkeen toteutusaika on 1.4.2010-31.3.2013 ja sen kokonaisbudjetti on 319.000€. VASEK on yksi yhteishankkeen osapuolista ja kuntavastinrahoitusosuus yhtiön osalta on hankeaikana yhteensä 36.000€. Hanke raportoidaan EAKR-rahoitteisena toimenpiteenä.

B.5. Innovatiivisen yrittäjyyden ykkösseutu (KOKOn erillishanke, vastuorganisaatiot Vaasan yliopiston Levón-instituutti, Svenska handelshögskolan ja VASEK Oy)

Tämä kehittämiskokonaisuus valmisteltiin alun perin osaksi Vaasanseudun KOKO:a, mutta käytettävissä olevan KOKO-rahoituksen rajallisuudesta johtuen toiminta muunnettiin Pohjanmaan liiton kautta haetuksi EAKR-rahoitteiseksi kehittämishankkeeksi. InnoEdu -nimisen hankkeen toteutusaika on 1.8.2010-31.7.2013 ja sen kokonaisbudjetti on 320.000€. VASEK on yksi yhteishankkeen osapuolista ja kuntavastinrahoitus yhtiön osalta on hankeaikana yhteensä 91.000€. Hanke raportoidaan EAKR-rahoitteisena toimenpiteenä.

B.6. Kansainvälinen yritystoiminta ja Invest in –palvelut (vastuorganisaatio VASEK Oy)

Kehittämiskokonaisuuden toteuttajana on VASEK, ja sen yhteistyötahoina ovat Vaasan seudun kunnat, Viexpo, Finpro, yrittäjähdistykset, Teknologiakeskus Merinova, SEKES, Pohjanmaan kauppakamari, ELY-keskus sekä Invest In Finland.

Toiminta jakautuu kahteen toisiaan tukevaan osakokonaisuuteen:

- A. Vientiedellytysten vahvistaminen ja ulkomaankaupan kehittäminen
- B. Ulkomaalaisten suorien investointien edistäminen seudulla

Vientiedellytysten vahvistaminen ja ulkomaankaupan kehittäminen

Osakokonaisuuden toimenpiteet painoutuivat yritysten vientiedellytysten kehittämiseen, alueelliseen ja yliaalueelliseen verkottumiseen, sekä tiettyihin kohdemarkkinoihin. Toimenpiteet vuoden 2011 osalta olivat mm.:

Vientiedellytysten kehittäminen

- a) Yritysten vientiedellytysten kartoitustyökalun kehittäminen, sen tuotteistus ja käyttöönotto yhteistyössä Osuuskunta Viexpon kanssa. Kartoitustyökalun kehittämisessä on ollut myös synergioita KOKO Russia -verkoston kanssa, jossa oltiin mukana kehittämässä vastaavaa työkalua.
- b) Yritysten kansainvälistymisedellytysten tutkimus, jossa kartoitettiin 200 yritysten edellytykset kansainvälistyä sekä heidän tavoitteet kansainvälisillä markkinoilla. Tutkimus tehtiin kyselyn ja haastatteluiden avulla kahdesti, toukokuussa ja joulukuussa. Tarkoitus on jatkaa tätä käytäntöä.

Verkottuminen

- a) VASEK osallistui KOKO Russia -verkostoon, jossa tehtiin vuorovaikutusta lähi-alueilla, kansallisesti muiden kehittämistoimijoiden kanssa ja kansainvälisesti. VASEK järjesti kesäkuussa lähialueiden verkottumistilaisuuden, jossa kehitettiin yhteistyömallia. Marraskuussa VASEK järjesti yritysohjelman Venäjän pääkonsulille sekä konsulille Vaconiin ja Wärtsilään – molemmat yritykset ovat Venäjällä aktiivisia. Kansallisesti VASEK osallistui KOKO Russian ohjausryhmään, ja koulutti kaksi yritysneuvojaa Venäjä-asioissa.
- b) Vaasa Wind Exchangen järjestäminen; tuulivoima-alan suurin kansainvälinen tapahtuma Suomessa, johon osallistui 50 yksityisen ja julkisen sektorin näytteilleasettajiä. Vieraita osallistui tapahtumaan yli 500, ja se on johtanut sekä vientimahdollisuuksiin, että etablointeihin.
- c) Yhteistyö on vuoden aikana tiivistynyt ulkomaisten kauppakamareiden, suurlähetystöjen ja muiden organisaatioiden kanssa. Erityisesti olemme tehneet yhteistyötä vuoden aikana USA:n, Ruotsin, Kanadan, Ranskan, Venäjän ja Tanskan suurlähetystöjen kanssa järjestäen tilaisuuksia ja vierailuja paikallisten yritysten kanssa.

Kohdemarkkinat

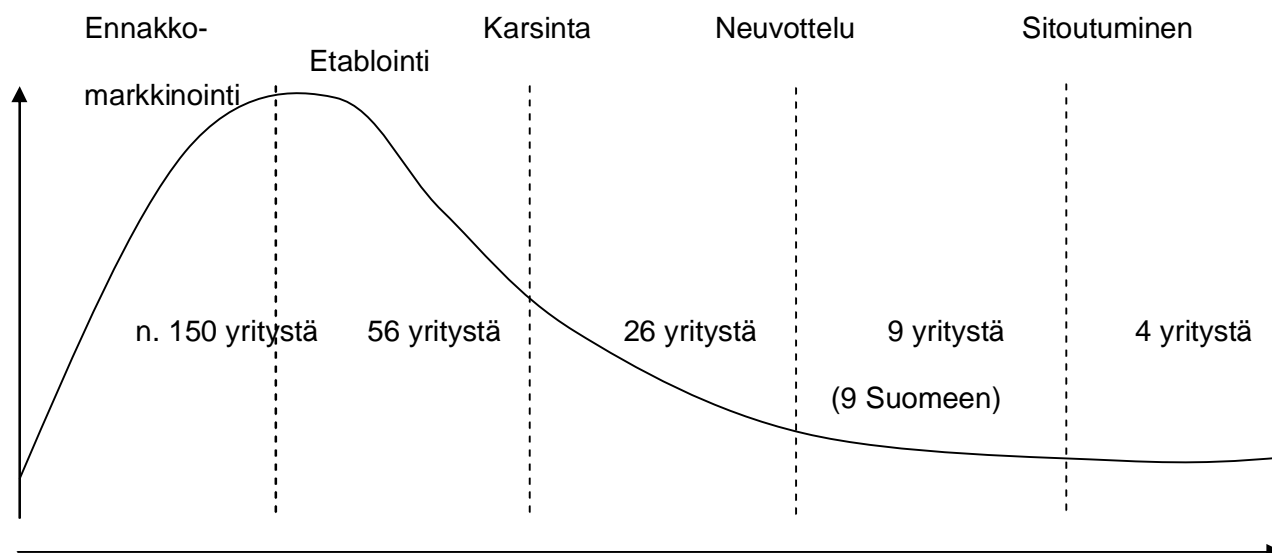
- a) Kohdemarkkinoina olivat tehdyn tutkimuksen mukaisesti Venäjä, Kanada, Kiina, Skandinavia ja Saksa. Nämä markkinat ovat alueemme yrityksillä tärkeimmät markkinat tai ovat sellaisia jotka kiinnostavat yrityksiä. Järjestettiin mm. kanadalaisten partnereiden avulla markkinakohtaista neuvontaa kesäkuussa ja syyskuussa. Ensi vuodelle on sovittu yhteispanostuksesta yhteistyössä Kanadan suurlähetystön kanssa mm. Winnipegissä pidettävään Centrallia matchmaking-tapahtumaan. Kiinan osalta järjestettiin joulukuussa 2011 alkanut seminaarisarja, joka jatkuu seuraavana vuonna seminaareilla ja yritysvierailuilla Kiinassa.

Ulkomaalaisten suorien investointien edistäminen seudulle

Vuoden aikana keskityttiin kehittämään Invest In -prosessia systemaattisemmaksi vahvistaen yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa, yhteistyö Invest In Finlandin kanssa jatkuu entistä tiiviimpänä.

- a) Markkinointiyhteistyö Invest In Finlandin kanssa valituilla sektoreilla, jossa painopiste oli tuulivoimarakentamisessa ja -teollisuudessa.
- b) Vaasa Wind Exchange-tapahtuman järjestäminen (katso yllä), johon kutsuttiin asiakkaita. Tapahtuma sai korkeat arvosanat kansainvälisiltä vierailta.
- c) Vaasa Wind Exchange -konseptin kehittäminen edelleen osaksi vuonna 2012 pidettävää Vaasa Energy Week -tapahtumaa.
- d) Etablointineuvonnan tuotteistaminen "soft landing package" nimikkeellä.
- e) Ulkomaalaisten etablointien onnistunut kotiuttaminen seudulle tai yritysten sitouttaminen Suomeen (4 toteutunutta etablointia).
- f) Invest In prosessin systematisointi, sekä limittäminen palvelurakenteisiin

Yrityksiä tietokannassa	56 kpl
Karsituneet pois	12 kpl
Neuvotteluvaiheessa	26 kpl
Etabloitumassa Suomeen	9 kpl
Etabloituneet Vaasan seudulle	4 kpl (+5 muualle Suomeen)

Maat

Ruotsi	32 kpl (joista 4 on saksalaisomistuksessa)
Saksa	7 kpl
Tanska	5 kpl
Espanja	4 kpl
Muut	8 kpl

Alat

Tuulivoima	28 kpl (josta kehittäjä/tuottaja 14 kpl, turbiini valmistaja 10 kpl, muut 4 kpl)
Muu energia	7 kpl
Muut	21 kpl

B.7. Puutaloteollisuus ja kestävä rakentaminen (vastuuorganisaatio VASEK Oy)

Kehittämiskokonaisuuden toteuttamista jatkettiin edellisen vuoden pohjalta. CE-merkintään tähtävien talopakettien ETA-hyväksyntöjen työstämistä jatkettiin. Oy Simons Element Ab:n ETA-hyväksyntä saatiin hiottua siihen kuntoon, että se voidaan lähettää lausuntokierrokselle EOTA:n jäsenlaitoksiin Euroopan maissa. Heikius Talon ja Oravais-Talon ETA:a työstettiin niin pitkälle, että niistä saatiin ensimmäiset versiot. Hyväksyntää haetaan ruotsalaiselta SP:ltä. Tuotteen ominaisuuksien määrittelyssä käytettiin edelleen apuna insinööriopiskelijoita ja heidän tekemiä opinnäytetöitä. Kaksi tällaista opinnäytetyötä valmistui keväällä, toinen koski rakenteiden kantavuuslaskelmia ja toinen ulkovaipan lämmönjohtavuutta. Toiseen opinnäytetyöhön liittyen lisäksi testattiin talopakettien ilmatiiveyksiä. Kohteet kuvattiin myös lämpökameralla ja näin paikallistettiin suurimmat vuotokohtat. Vastaaviin kohtiin kiinnitetään erityistä huomiota jatkossa. Hyväksyntää varten on osoitettava vielä ohjeistus talopakettien pystyttämiseksi, tästä aiheesta aloitettiin opinnäytetyön tekeminen. CE-merkintää varten tarvitaan vielä tehtaan laadunvalvonnan alkutarkastus.

Talopakettien teknisen laadun parantamiseen tähtäävä opinnäytetyö valmistui syksyllä. Tässä työssä tehtiin asiakkaalle kuvitettu ohje, jossa opastettiin asiakasta tekemään liitokset oikein, siten, että rakenteesta tulee ilmatiivis. Työ hirsitalon kantavuuden määrittämiseksi jatkuu edelleen ja työtä varten suunnitellaan palkin koestusta Technobothnian laboratoriossa.

Keväällä annettiin uudet rakennusten energiatehokkuusmääräykset, palomääräykset ja rakennustuoteasetus. Näistä muutoksista tiedotettiin alueen ammattilaisia. Huhtikuussa Vaasassa järjestettiin valtakunnallisen Puurakentamisen RoadShown aluetilaisuus. Tilaisuudessa oli noin 90

ammattilaista kuulemassa puurakentamisen rakenneratkaisuista ja uudistuvista määräyksistä. Seminaariaineisto on saatavilla sivustolla <http://www.vasek.fi/puurakentamisen-tietopankki/>.

Vaasan kaupungin viranomaisten kanssa käytiin keskusteluja nollaenergia-alueen rakentamiseksi. Vaasan kaupunki ehdotti Gerbyn rinnettä tähän tarkoitukseen. Kyseisen alueen kohdalta jatketaan selvittelyä.

Toukokuussa osallistuttiin PuuSuomi -verkoston & Rannikon metsäkeskuksen järjestämälle opintomatkalta Ruotsiin. Matkalle osallistui myös puurakentamisen opettajia paikallisista ammattikorkeakouluista sekä insinöörioppilas, jonka on tarkoitus tehdä opinnäytetyö puurakentamisesta. Matkalla tutustuttiin mm. tehtaaseen, jossa tehdään tilaelementtejä kerrostaloihin (Lindbäcks Bygg). Muita kohteita olivat Luulajan yliopiston puututkimus, CLT- levystä puukerrostaloja valmistava tehdas (Martinsons) sekä Martinsonin toteuttamat puurakennukset Uumajassa. Matkan antina voitiin todeta, että ruotsalaiset puualan yritykset käyttävät tuotekehitykseen paljon enemmän rahaa kuin suomalaiset yritykset ja he tekevät myös erittäin tiivistä yhteistyötä yliopistojen kanssa.

Alkusyksystä tehtiin tiivistä yhteistyötä Vaasan ammattikorkeakoulun Event Management- kurssilaisten kanssa. Kurssilaisten tehtävänä oli miettiä, kuinka saataisiin lisättyä peruskoululaisten kiinnostusta puurakentamista kohtaan. Kurssilaiset ideoivat myös messuosastoa KnowHow- messuille. Lopputuloksena saatiin kolmen ryhmän esitykset. Talotehtaat ja muut sidosryhmät kutsuttiin kuulemaan kurssilaisten esityksiä Vaasan ammattikorkeakoululle. Syksyllä tehtiin myös MSO:n ja PuuSuomi- verkoston puitteissa Rakentaja/rakennuttajakartoitus. Kartoitus on osa valtakunnallista kartoitusta ja sen kohteina olivat rakennuttajat ja keskisuuret rakennusliikkeet Vaasan seudulla. Kyselyyn osallistui 13 yritystä.

Marraskuussa järjestettiin Rakentaminen 2012- seminaari Vaasan yliopistolla. Seminaarissa oli noin 70 osallistujaa kuulemassa uusista rakentamismääräyksistä ja muista ajankohtaisista alan asioista. Seminaarin osallistujilta kerättiin palautetta ja ehdotuksia teemoista tuleviin tapahtumiin. Seminaariaineisto on saatavilla sivustolla <http://www.vasek.fi/puurakentamisen-tietopankki/>.

KOKOn aikaisempiin kehittämisaktivointeihin liittyen Vaasan kaupunki aloitti laadunohjauskoulutuksen rakentajille Tekesin ja Sitran rahoittamina. KOKO-yhteishankkeen talotehtaille suunniteltiin kullekin yhdelle talomallille aurinkoenergiasovellus Merinovan hallinnoiman aurinkoenergiapilottihankkeen resursoimana.

B.8. Luovien alojen kehittäminen (yhteishanke, vastuuorganisaatiot Åbo Akademi/MediaCity ja VASEK Oy)

Tämä KOKOn yhteishanke raportoidaan erikseen omana toimenpidekokonaisuutena!

B.9. Venealan kehittämisyhteistyö Pohjanmaalla (yhteishanke, vastuuorganisaatiot KETEK Oy, Kokkolan kaupunki, Oy Pietarsaarensedun Elinkeinokeskus Concordia, VASEK Oy)

Tämä KOKOn yhteishanke on päättynyt vuoden 2010 jälkeen ja se on raportoitu erikseen omana toimenpidekokonaisuutena!

B.10. Hyvinvointialan kehittäminen – hyvinvointiyrittäjyys (vastuuorganisaatio VASEK Oy)

Yleistä

Hyvinvointi määritellään laaja-alaisesti: se sisältää hoito- ja hoivatyön sekä näihin tiiviisti liittyvän palvelutuotannon, hyvinvointimatkailun, liikunta- ja kulttuuritoimialan sekä edellisiin liittyvän väline- ja varustevalmistustuotannon (KOKOn hyvinvointiverkoston määritelmä). Vaasan seudulla hyvinvointialan kehittämisen painopisteenä on alan yritystoiminnan vahvistaminen.

Seudullinen palvelusetelijärjestelmä

Vaasan seudun sähköisen palvelusetelijärjestelmän kehittämistä ja koordinoitua jatkettiin suunnitelman mukaan. Seudullinen palvelusetelimalli otettiin asteittain käyttöön 1.10.2011 alkaen ja lähes kaikki seudun kunnat ovat jo tehneet myönteiset lautakuntapäätökset seudullisen palvelusetelimallin käyttöönotosta. Yhteiset seudulliset palvelutuottajakriteerit hyväksyttiin ja uusia yrityksiä syntyi palvelusetelimarkkinoiden avautumisen ansiosta. ”Rakastu palveluseteliin”-seminaarissa jaettiin tietoa seudullisesta mallista niin kuntien, yritysten kuin oppilaitostenkin edustajille. Palvelusetelihankkeen ohjausryhmä on toiminut ansiokkaassa yhteistyössä seudullisen mallin toteuttamisessa.

Liiketoimintaosaamisen vahvistaminen

Vuoden 2011 aikana jatkettiin alan yritysten liiketoimintaosaamisen kehittämistä. Tämä konkretisoitui m.m. hyvinvointialan liiketoimintaosaamiskoulutuksen ohjelman suunnittelemisella. Pohjanmaan ELYn rahoittaman KIPINÄ -ohjelman markkinointi ja yritysten rekrytointi ohjelmaan hoidettiin VASEKin hyvinvointialan yritysneuvojan toimesta. Liiketoimintaosaamisen vahvistamiseen tähtäävät Tunne asiakkaasi -kehittämiskäytännöt saivat hyvän palautteen osallistuvilta yrityksiltä. Yrittäjille tarjoutui vuoden aikana lukuisia mahdollisuuksia verkostoitumiseen sekä keskinäisesti että julkisen sektorin tahojen kanssa.

Myös yritys kohtaisten tukimahdollisuuksien – ja asiantuntijapalveluiden käyttöä edistettiin tiedotuksellisin keinoin. KOKOssa painopistealana oli erityisesti hyvinvointiyrittäjyyden kehittäminen, jossa keskityttiin Vaasan seudulla jo toimivien alan yritysten kehittämiseen. Alkavien yritysten perus- ja jatkoneuvontaa on toteutettu VASEKissa Startia –palveluihin liittyen, muun muassa LISSU liiketoimintasuunnitelmia kommentoimalla sekä starttiraha - ja Finnvera lausuntoja laatimalla, näin KOKOn puitteissa toteutettu alan kehittämistyö on nivoutunut tehokkaasti tavanomaisiin yrityspalveluihin.

Kansallinen yhteistyö

KOKO hyvinvointiverkosto

Vaasan seutu jatkoi kansallisen hyvinvointiverkoston jäsenenä. Verkostossa mukana olo oli antoisaa ja verkosto loi hyvän mahdollisuuden erilaisten toimintamallien vertailuun ja hyvien käytäntöjen levittämiseen alueiden välillä.

Vaasan seutu on myös mukana TEM - SOTE yhteistyöverkostossa, tämän verkoston toiminta konkretisoituu vuoden 2012 aikana.

Hankkeet ja ohjausryhmätoiminta

Medibothnia- hankkeen tavoitteena on luoda edellytyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskukseksi sisältäen koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoiminnan Vaasan Palosaarella. Hanke vahvistaa hyvinvointialan ammattikorkeakoulutuksen tiivistä yhteistyötä Vaasan ammattikorkeakoulun ja Novian välillä luoden monikielisen toimintaympäristön. KOKO:n puitteissa on osallistuttu erilaisiin tilaisuuksiin hyvinvointialan yrittäjänäkökuulmaa painottaen.

Vaasan korkeakoulukonsortion tutkimusyhteistyö- painopistealueena hyvinvointiala

Vaasan korkeakoulukonsortio on Vaasassa toimivien yliopistojen (VY, ÅA, Hanken, HY, Muova) ja ammattikorkeakoulujen (VAMK, Novia) yhteistyöfoorumi, jonka painopistealueena on alueellisen innovaatiojärjestelmän ja vuorovaikutuksen kehittäminen.

Vuoden 2011 aikana panostettiin hyvinvointipalveluiden alaan ottaen huomioon alueella jo käynnissä oleva hanketoiminta, konkreettisenä esimerkkinä BoWer (Botnia Welfare - Coalition for Research and Knowledge).

KOKOn puitteissa osallistuttiin Pohjanmaan liiton *tasa-arvo teemaryhmän* toimintaan. Hanke liittyy European Lifelong Learning -ohjelmaan, Grundtvig. Lisäksi toimittiin *maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman hyvinvoinnin asiantuntijaryhmän* jäsenenä.

KODIKAS- hankkeen suunnittelua tehtiin yhdessä MUOVAn ja Vaasan kaupungin edustajien kanssa. Hakemus odottaa TEKESin ”innovaatiot sosiaali- ja terveyspalveluissa” -ohjelman tutkimushaun avautumista vuonna 2012.

KOKOn puitteissa on edistetty osuuskuntamuotoista yrittäjyyttä m.m. toimimalla *Yhdessä Yrittämään -hankkeen* yhteyshenkilönä Vaasan seudulla.

Oppilaitossektorin ja kolmannen sektorin yhteistyö

Hyvinvointiyrittäjyyttä on edistetty aktivoimalla toimenpiteitä hyvinvointialan opiskelijoiden yrittäjyyskasvatuksessa eri koulutusasteilla. Lisäksi on seurattu Väli-Suomen KASTE –hankkeen etenemistä.

Poimintoja vuoden 2011 tapahtumista ja tilaisuuksista:

VERA- projektissa luento palveluseteliyrittäjyydestä, Palveluseteliseminaari Jyväskylässä, Yhdessä Yrittämään- hankkeen koulutustilaisuus Helsingissä ja Vaasassa, ”Tunne Asiakkaasi” koulutus hyvinvointialan yrittäjille, KOKO joukkokohtaus Hämeenlinnassa, TEMin ”kumppanuudella tuloksiin”- seminaarissa VASEKin ja Pohjanmaan ELY:n yhteistyön esittelyluento, Vaasan seudullisen palvelusetelimallin esittely JIK:in tilaisuudessa, TEM toimialaraportin julkistamistilaisuus ja HYVÄ-foorumi Helsingissä.

B.11. Turkisalan kehittäminen – maaseudun merkittävä vientielinkeino (KOKOn erillishanke, vastuorganisaatiot Svenska Österbottens Pälstdjursodlarförening rf SÖP, VASEK Oy, Oy Pietarsaarensuuden Elinkeinokeskus Concordia ja Ab Företagshuset Dynamo Yritystalo Oy)

Tämä KOKOn puitteissa valmisteltu erillishanke on rahoitettu Maaseutuohjelman (Pohjanmaan ELY-keskus) kautta ja se raportoidaan erikseen omana toimenpidkokonaisuutena. Hankkeen kokonaisbudjetti on 320.000€ ja se toteutetaan ajalla 1.1.2011-31.12.2013.

B.12. Seutuyhteistyön vahvistaminen (vastuuorganisaatio VASEK Oy)

Vaasan seudun yhdeksän kunnan KOKO-alue muodostaa n. 50 km säteellä yhtenäisen lähes 110 000 asukkaan työssäkäynti- ja asiointialueen, jossa Vaasa on maakunnallinen keskus. Toiminta-alue noudattaa maakuntarajaa, jonka mukaisesti myös valtaosa alueen hallinnollisista rakenteista on muodostettu. Palvelurakenteiden kannalta alueen kaksikielisyys on tärkeä strategisen kehittämisen lähtökohta. Alueella on viime vuosina toteutunut yksi kuntaliitos, Vöyri-Maksamaa. Vuoden 2011 alusta lukien tähän kuntaan liittyi myös Oravainen ja uuden isomman kunnan nimeksi tuli Vöyri. Tällä hetkellä on käynnissä myös Vaasan kaupungin ja Vähänkyrön kunnan yhdistymisprosessi, johon kytkeytyy yhteisen maarajan puuttumisen vuoksi myös Mustasaaren kunta.

KOKO muodostaa työkalun, jolla on mahdollista viedä eteenpäin kuntien väliseen yhteistyöhön kytkeytyviä kokonaisuuksia. Ohjelman eri painopisteisiin sisältyy monia kuntayhteistyöhön liittyviä elementtejä, erityisesti on panostettu elinkeinoelämän toimintaedellytysten vahvistamiseen, yritysten keskinäiseen ja julkisen sektorin yhteistyöhön sekä laaja-alaiseen osaamisen vahvistamiseen. Strategisella tasolla on päätetty panostamisesta seutumarkkinoinnin ja viestinnän koordinaatioon VASEKin puitteissa, johon liittyen VASEK on palkannut seudullisen viestintäpäällikön. KOKOn puitteissa syvennetään seutuviestintäyhteistyötä ja sen puitteissa on valmisteltu monivuotinen koko alueen ja eri sektorit kattava seutumarkkinointihanke Energinen Vaasanseutu. Hankkeen toteutusaika on 1.4.2011-31.12.2013 ja tämän EAKR-rahoitteen hankkeen budjetoidut kokonaiskustannukset ovat 600.000€.

Seutuyhteistyötä koskien KOKO:n kautta on edistetty tiedon vaihtoa ja näkemysten muodostusta. Yksi esimerkki tästä on vuosittain järjestettävä Future Workshop –seminaari, joka järjestettiin Pohjanmaan kauppakamarin ja sanomalehti Pohjalaisen kanssa 16.5.2011. Tärkeää pohjaa alueelliselle yhteistyölle ja tuleville toimenpiteille luodaan myös tilastoseurannalla ja ennakoititoimenpiteillä. Ohjelmakoordinaattori on osallistunut Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Pohjanmaan liiton johdolla toteutettavaan alueelliseen ennakoitityöhön, lisäksi yhteistyötä on tiivistetty Vaasan kaupungin tilasto- ja ennakoitityön toteuttajien kanssa. Osa seutuyhteistyötä on myös ollut verkottuminen

maakunnan lähiseutujen ja lähimaakuntien kanssa sekä aktiivinen benchmarking ja hyvien käytäntöjen vaihtaminen eri verkostoissa (SEKES, OSKE, KOKO-verkostot).

Seutuyhteistyö –kokonaisuuden puitteissa VASEK on päivittänyt vuoden 2011 aikana useampaan otteeseen edellisvuonna KOKOn puitteissa koottua laajaa selvitystä Vaasan seudun hanketoiminnasta. Hankekooste on nähtävillä VASEKin verkkosivuilla Hankkeet –pääotsikon kautta. Vuoden 2011 lopussa käynnissä olevia hankkeita oli kaikkiaan 148 kpl, joten koordinaatiolle, yhteistoiminnan tiivistämiselle ja keskitetylle viestinnälle on tarvetta. VASEKin hallitus ja KOKO ohjausryhmä on käsitellyt hankekoordinaatiota useassa yhteydessä kuluneen vuoden aikana.

Vuoden 2011 aikana KOKOn puitteissa on valmisteltu lukuisia uusia hankkeita seudun kehittämiseksi. VASEK on yhdessä Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjien kanssa valmistellut yritysten omistajanvaihdospalvelujen tehostamiseen keskittyvän ESR-hankkeen, joka aloitetaan 1.1.2012. Vaasan seudulle kohdistuvan yhteishankkeen rahoitus tulee Pohjanmaan ELY-keskuksesta ja sen kokonaisvolyymi on noin 308.000€

VASEK on valmistellut yritysten työvoiman osaamistason nostoon ja koulutusaktivointiin painottuvan ESR-hankkeen, jonka suunniteltu kokonaisvolyymi on n. 182.000€ ajalla 1.1.2012-30.6.2014. Hankkeen toteutus on linjattu yhdessä Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa ja lopullinen rahoituspäätös on varmistumassa alkuvuonna 2012.

Luovien alojen yhtenä osa-alueena on panostettu musiikkialan kehittämiseen. Tärkeimmät perusteet tälle ovat toimialan kehittäminen elinkeinona sekä alan imagollinen merkitys seudulle. KOKOn puitteissa on laadittu musiikkialan esiselvitys, koottu alan toimijat mukaan kehitystyöhön ja järjestetty syksyn 2011 aikana kaksi suurempaa informaatio- ja keskustelutilaisuutta. Toimialalle perustettiin varsin laajapohjainen kehittämisryhmä, joka toteutti ns. innovaatioseesion 7.11., jonka pohjalta on valmisteltu tulevaa kaksivuotista EAKR-rahoitteista kehityshanketta.

Syksyn 2011 kuluessa kävi selväksi valtion suuret leikkaukset aluekehitysrahoitukseen. Joulukuussa varmistui maakunnan kehittämISRahan 66% leikkaus ja KOKOn ennenaikainen päättymisen vuoden 2011 loppuun. Tämän johdosta joudutaan kokonaan luopumaan osasta KOKOon suunniteltuja alueen kehittämistoimia ja osa on rakennettu uudelle rahoitus pohjalle loppuvuoden aikana. Hyvinvointialan yrittäjyyden kehittämiseen valmisteltiin EAKR-rahoitteinen hanke, jonka rahoituspäätös on odotettavissa Pohjanmaan liitolta alkuvuonna 2012. Tämän hankkeen kokonaisvolyymi on suunnitelman mukaan 169.000€ ajalla 1.1.2012-30.6.2014.

Puutaloteollisuuden ja kestävä rakentamisen kehittämiskokonaisuus joutui KOKOn päättymisen vuoksi kokonaan uhatuksi, mutta yhteistyössä Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa valmisteltiin teemaan liittyen VASEKin toteuttama ESR-hanke. Tässä kehittämiskokonaisuudessa toimitaan myös tiiviissä yhteistyössä alueen oppilaitosten kanssa ja VAMKin ja Novian kanssa valmisteltiin myös heille tätä toimintaa tukevaa hankekokonaisuutta. Suunniteltu ESR-hanke toteutetaan 1.1.2012-30.6.2014 ja sen kokonaisrahoitus on noin. 229.000€

Vaasan seudun KOKOn yksi suurimmista kehittämiskokonaisuuksista on seudun energiaklusterin viestinnän ja kehittämiskumppanuuden vahvistaminen. Pohjoismaiden suurimman energia-alan keskittymän viestintätyö EnergyVaasa –brändin alla on hyvin keskeinen toimenpide alueen kehittämisessä ja seutuviestinnässä. KOKOn päättymisen vuoksi jouduttiin rakentamaan uusi rahoitusmalli, johon myös on neuvoteltu EAKR-rahoitusta Pohjanmaan liiton kautta (TL 4 / suuret kaupunkiseudut). Rahoituspaketti vahvistuu alkuvuonna 2012 ja siihen liittyen on suunniteltu toiminta ajalle 1.1.2012-30.6.2014.

B.13. Saariston kehittäminen osana KOKO:a (vastuuorganisaatio VASEK Oy)

Kansallisen ohjelmarakenteen uudistamisen yhteydessä saaristo-ohjelman paikallinen ja alueellinen toteuttaminen sulautui osaksi KOKO:a. Vaasan seudun KOKO-alue kattaa kokonaisuudessaan Merenkurkun Suomenpuoleisen saariston, joka on maamme ainoa Unescon nimeämä (v. 2006) maailman luonnonperintökohde. Tämä arvokas tunnustus muodostaa erinomaisen lähtökohdan

saariston ja etenkin matkailualan kehittämiseksi. Vaasan seudulla meri ja saaristo ovat hyvin keskeisessä asemassa asukkaiden asuin- ja vapaa-ajan ympäristönä. Meren rannikolla sijaitsee kuusi kuntaa (Vaasa, Mustasaari, Vöyri-Maksamaa, Oravainen, Maalahti ja Korsnäs).

Vaasan seudulla saariston kehittämiseksi on määritelty seuraavia teemoja:

- infrastrukturi: tiehankkeet, jätevesien käsittely haja-asutusalueella, vesireitit, matkailureitistöt, mairinnousupaikat, tietoliikenne ja etätyömahdollisuudet, saariston tukikohtien energiaratkaisut, kalastuksen ja kalasatamien kehittäminen
- matkailualan ja palveluiden kehittäminen maailman luonnonperintöön tukeutuen. Toimitaan aktiivisesti mukana luonnonperintöä koskevassa laaja-alaisessa yhteistyössä ja osallistutaan saaristoaluetta koskevaan hankevalmisteluun
- merenläheinen asuminen; ykkös- ja kakkosasuminen mittavan kesämökkikulttuurin rinnalla.

Seudun KOKO: on sisältyy monia saaristoon ja sen kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä muissakin toimenpidekokonaisuuksissa, esim. venealan kehittäminen, hyvinvointialan yrittäjyys ja palveluiden kehittäminen, luovien alojen kehittäminen sekä energiaklusterin kehittäminen.

KOKO:n osalta kehittämispanostukset on suunnattu erityisesti saaristoalueen yritystoiminnan aktivointiin. Saaristoalueella toimii jo nykyisellään huomattava joukko yrityksiä eri toimialoilla, ja näiden kehittämiseen on hyviä yritystukimahdollisuuksia. Kunnilla on myös teollisuusalueita saaristoalueella, joten uusille yritysetablinneille on hyviä mahdollisuuksia. Maailman luonnonperintöstatukseen liittyen keskeinen kehitettävä toimiala on matkailu, jossa voidaan entisestään tehostaa yritysten verkostoitumista palvelutarjonnan vahvistamiseksi. Toimenpidekokonaisuuden toteutuksesta vastaa VASEKin palkkaama osa-aikainen (50%) henkilöresurssi yhteistyössä Pohjanmaan Matkailu ry:n ja muiden matkailualan toimijoiden, kuntien ja yritysten kanssa.

Toimenpiteet vuonna 2011

- aktivointityötä, kontaktit nykyiseen yrityskehittämiseen ja verkostojen luomista
- informaatiotoimintaa; yritysten kehittämis- ja investointitukimahdollisuuksien tiedottamista
- yhteistyön vahvistamista; yhteistoimintamahdollisuuksien määrittämistä ja yritysyritysyrityksen vahvistamista
- saaristoalueen kehittämiseen liittyvien hankkeiden valmistelun aktivointi ja osallistuminen niiden toteutukseen

VASEKin saariston kehittäjä/yritysneuvoja on palvellut saariston yrityksiä, kuntia sekä muita yhteistyökumppaneita mm. koskien

- yritysneuvontaa; liiketoimintasuunnittelua sekä yritystukihakemuksien tekemistä
- suunnitteluasioita; eri elinkeinojen tarpeiden huomioiden alueiden suunnittelussa, yritysten avustaminen viranomaiskontakteissa kuntiin ja valtionhallintoon
- osallistuminen saariston elinkeinoelämän hanke-/kehitystoimintaan
- lausuntojen antaminen hankkeista, jotka kohdistuvat saaristoon kehitykseen

Hankevetäjä on vuoden aikana osallistunut mm. Mustasaaren kunnan Svedjehamnin kehittämistyöryhmään, Vaasan ranta-alueiden kehittämis-workshoppiin, Vaasan saariston kehittämistyöhön sekä Österbottens Hantverkin maailmanperintötuotteistamishankkeeseen. Syksyn aikana on järjestetty kolme yritysiltaa saariston yrityksille KOKOn saaristo-ohjelman puitteissa. Tilaisuudet järjestettiin 24.11. Maksamaalla (Vöyri), 7.12. Bergössä (Maalahti) ja 8.12. Raippaluodossa (Mustasaari) ja niihin osallistui yhteensä noin 55 henkilöä 50 yrityksestä.

KOKOn kansalliset verkostot

Vaasan seutu on osallistunut vuonna 2011 seuraaviin KOKO:n kansallisiin verkostoihin:

- innovaatio ja osaaminen -verkosto
- hyvinvointiverkosto
- luovien alojen verkosto
- MAL-verkosto
- kansainvälistyminen (Venäjä-verkosto)

Verkostojen toiminnasta on raportoitu Vaasan seudun KOKO:n omien vastaavien kehittämiskokonaisuuksien yhteydessä. Innovaatioverkostoon osallistuminen on toiminnallisesti kytkeyty InnoEdu-hankkeeseen ja luovien alojen verkosto puolestaan Vaasan seudun KOKOn luovien alojen yhteishankkeeseen.

Vaasassa 30.12.2011

Stefan Råback
kehitysjohtaja, KOKO-koordinaattori